

रथांश्च विविधाकारान् जातरूपपरिष्कृतान् । हयैर्विनीतैः सम्पन्नान् वैयाघ्रपरिवारितान् ।
 विचित्रांश्च परिस्तोमावन्नानि विविधानि च । नाराचानर्द्धनाराचान् शस्त्राणि विविधानि च ।
 एतद्दत्त्वा महद्द्रव्यं पूर्वदेशाधिपा नृपाः । प्रविष्टा यज्ञसदनं पाण्डवस्य महात्मनः ।
 इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि द्युतपर्वणि दुर्योधनसन्तापे पञ्चाशोऽध्यायः ॥ ५० ॥
 ॥ दुर्योधन उवाच ॥ दायन्तु विविधं तस्मै शृणु मे गदतोऽनघ । यज्ञार्थं राजभिर्दत्तं महान्तं धनसञ्चयं ।
 मेरुमन्दरयोर्मध्ये शैलोदामभितो नदी । ये ते कीचकवेणूनां ह्यायां रम्यामुपासते ।
 खसा एकासनाच्चर्हाः प्रदरा दीर्घवेणवः । पारदाश्च कुलिन्दाश्च तङ्गणाः परतङ्गणाः ।
 तद्वै पिपीलिकं नाम उद्धृतं यत् पिपीलिकैः । जातरूपं द्रेणुमेयमहार्घुः पुञ्जशो नृपाः ।
 कृष्णान् ललाभांश्चमरान् शुक्लांश्चान्यान् शशिप्रभान् । हिमवत्पुष्पजश्चैव स्वादु चैद्रं तथा वज्र ।
 उत्तरेभ्यः कुरुभ्यश्चाप्यपोढं मात्यमनुभिः । उत्तरादपि कैलासादोषधीः सुमहाबलाः ।
 पार्वतीया बलिञ्चान्यमाहृत्य प्रणताः स्थिताः । अजातशत्रोर्नृपतेर्दारि तिष्ठन्ति वारिताः ।
 ये परार्द्धे हिमवतः सूर्योदयगिरौ नृपाः । कारुषे च समुद्रान्ते लौहित्यमभितश्च ये ।
 फलमूलाशना ये च किराताश्चर्मवाससः । क्रूरशस्त्राः क्रूरकृतस्त्रांश्च पश्याम्यहं प्रभो ।
 चन्दनागुरुकाष्ठानां भारान् कालीयकस्य च । चर्मरत्नसुवर्णानां गन्धानाञ्चैव राशयः ।
 कैरातकीनामयुतं दासीनाञ्च विश्राम्यते । आहृत्य रमणीयार्थान् दूरजान् मृगपर्विणः ।
 निचितं पर्वतेभ्यश्च हिरण्यं भरिवर्चसं । बलिञ्च कृत्स्नमादाय दारि तिष्ठन्ति वारिताः ।
 कैराता दरदा दर्व्याः शूरा वैयमकास्तथा । औदुम्बरा दुर्विभागाः पारदा वाह्निकैः सह ।
 काशीराश्च कुमाराश्च घोरका हंसकायनाः । शिविचिर्गर्तयौधेया राजन्या मद्रकैकयाः ।
 अम्बुष्ठाः कौकुरास्तार्क्ष्या वस्तयाः पङ्कवैः सह । वशातयश्च भौलेयाः सह चुद्रकमालवैः ।
 पौण्ड्रिकाः कुकुराश्चैव शकाश्चैव विश्राम्यते । अङ्गा वङ्गाश्च पुण्ड्राश्च शाणवत्या गयास्तथा ।
 सुजातयः श्रेणिमन्तः श्रेयांसः शस्त्रधारिणः । आहार्घुः क्षत्रिया वित्तं शतशोऽजातशत्रवे ।
 वङ्गाः कलिङ्गा मगधास्ताम्रलिप्ताः सपुण्ड्रकाः । दौवालिकाः सागरकाः पत्रोर्षाः शैशवास्तथा ।
 कर्णप्रावरणाश्चैव बहवस्तत्र भारत । तत्रस्था दारपालैस्ते प्रोच्यन्ते राजशासनात् ।
 कृतकालाः सुबलयस्ततो दारमवाश्रय ।
 ईषादन्तान् हेमकचान् पद्मवर्णान् कुशावृतान् । शैलाभान्नित्यमन्तांश्चाप्यभितः काम्यकं सरः ।
 दत्त्वैकैको दशशतान् कुञ्जरान् कवचावृतान् । चमावतः कुलीनाश्च दारेण प्राविशंस्तथा ।
 एतेचान्ये च बहवो गणा दिग्भ्यः समागताः । अन्यैश्चोपाहृतान्यत्र रत्नानीह महात्मभिः ।
 राजा चित्ररथो नाम गर्न्धर्वा वासवानुगः । शतानि चत्वार्यददद्भयानां वातरंहसां ।
 तुम्बुरुस्तु प्रमुदितो गर्न्धर्वा वाजिनां शतं । आसपत्रसवर्णानामददद्भेममालिनां ।
 कृती राजा च कौरव्य शूकराणां विश्राम्यते । अददद्भजरत्नानां शतानि सुबह्वन्यथ ।

१८५५

१८६०

१८६५

१८७०

१८७५

१८८०